

ÎNCHEIERE

29 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nina Vascan
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând cererea depusă de Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la recuzarea judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca - Doneva și Iurie Bejenaru de la examinarea admisibilității recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Ivan Dan cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă :

La 29 octombrie 2021 Olga Ionașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Dan Ivan prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.195/21 din 14 septembrie 2021 „Cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău.

Prin hotărârea din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis ca întemeiată acțiunea depusă de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Dan Ivan privind contestarea actului administrativ individual defavorabil. S-a anulat Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 195/21 din 14 septembrie 2021 „Cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021, emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău”.

La 24 octombrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.133).

Ulterior, la 09 decembrie 2022 Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.137-162).

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului raportor Iurie Bejenaru, care face parte din completul nr. 1, constituit prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 139 din 27 decembrie 2021 „Cu privire la constituirea completelor de judecată pentru anul 2022”, din magistrații: Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru și Aliona Miron, pentru examinarea recursurilor declarate împotriva încheierilor judecătorești, decidera asupra admisibilității recursurilor declarate împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel și în vederea soluționării cererilor de strămutare, în cauzele de contencios administrativ.

Ședința de judecată cu privire la examinarea admisibilității recursului depus de Consiliului Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost fixată pentru data de 25 ianuarie 2023.

La 27 decembrie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a depus cerere cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca - Doneva și Iurie Bejenaru, de la examinarea cererii de recurs.

În susținerea cererii de recuzare, Consiliul Superior al Magistraturii a făcut trimitere la prevederile art.50, art.52 și art.202 din Codul administrativ, invocând că judecătorii Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva și Iurie Bejenaru urmează să se abțină de la examinarea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău din motiv că, există împrejurări care ar putea pune la îndoială obiectivitatea acestora la examinarea prezentei cauze, și anume, anterior reclamanta Olga Ionașcu a activat într-un complet cu judecătorul Iurie Bejenaru, deținând funcția de greșier în cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, iar în calitate de asistent judiciar în cadrul greșei Curții Supreme de Justiție, a activat într-un complet cu judecătorul Tamara Chișca-Doneva, mai mulți ani.

Suplimentar a mai menționat că, magistrații nominalizați au făcut parte din completul de judecată care a adoptat decizia din 01 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție prin care a respins recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2022 în cadrul judecării acțiunii în contencios administrativ formulată de același reclamant-Olga Ionașcu, asupra aceluiași pârât-CSM, cu privire la suspendarea executării Hotărârii Plenului CSM nr. 195/21 din 14 septembrie 2021” cu privire la contestațiile împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 3/2 din 26 februarie 2021 emise în privința judecătorului Olga Ionașcu de la Judecătoria Chișinău”, până la emiterea hotărârii definitive pe acest caz.

Astfel, consideră că magistrații sus nominalizați și-au exprimat poziția față de chestiunea din speța deferită judecării, iar judecata la examinarea prezentului litigiu fiind evidentă, fapt ce trezește dubii referitor la nepărtinirea și imparțialitatea judecătorului nominalizat.

Examinând cererea de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție Tamara Chișca-Doneva și Iurie Bejenaru, depusă de Consiliul Superior al Magistraturii, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recuzare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 202 alin. (1) din Codul administrativ, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50.

În temeiul art. 49 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acționeze persoanele care: a) înseși au statut de participant la procedura administrativă; b) sînt membri de familie ai unui participant; c) în virtutea legii sau în baza procurii, reprezintă în general sau în această procedură administrativă un participant; d) sînt membri de familie ai reprezentantului unui participant în această procedură administrativă; e) desfășoară activitate remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituție de drept public participantă la procedura administrativă; f) în chestiunea respectivă au întocmit o expertiză sau au acționat în mod similar în afara calității lor funcționale/de serviciu. Persoana care, prin activitate sau decizie, poate avea nemijlocit avantaje sau dezavantaje este asimilată participantului. Această prevedere nu se aplică dacă avantajul sau dezavantajul se bazează doar pe faptul că cineva face parte dintr-un grup de populație sau grup profesional ale cărui interese comune sînt atinse de chestiunea în cauză.

La rîndul său, art.50 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, stipulează că pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Motivul indicat la alin.(1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Prin expresia „în special” din conținutul art.50 alin.(5) din Codul administrativ se înțelege că motivele de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției de judecător în procedura contenciosului administrativ nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv, pot fi reglementate și alte astfel de motive.

În corespundere cu prevederile art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Articolul 52 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă prevede că, propunerea de recuzare și de abținere de la judecată se face oral sau în scris pentru fiecare în parte,

trebuie să fie motivată și prezentată până la începerea dezbaterii cauzei în fond. Cererea de recuzare și cererea de abținere de la judecată pot fi înaintate mai târziu doar dacă autorul lor a aflat de existența temeiului recuzării sau 3 abținerii după ce a început judecarea cauzei în fond. Procedura soluționării cererii de abținere de la judecată și efectele admiterii ei se determină conform prevederilor art.53 și 54.

În conformitate cu art. 53 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune niciunei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

Prin urmare, din normele citate supra rezultă că legiuitorul a prevăzut exhaustiv două condiții esențiale pentru înaintarea cererii de recuzare în privința judecătorului și anume: recuzarea trebuie să fie motivată și poate fi propusă până la începerea dezbaterii cauzei în fond.

Pentru a se pronunța asupra cererii de recuzare depuse de Consiliul Superior al Magistraturii, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca - Doneva și Iurie Bejenaru, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului. În hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005).

Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257B, p.20, § 27).

În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982 și *Grievés v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea.

În sensul dat, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Tocono și Profesorii Prometeiști v. Moldova*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănui că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănuială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*).

Din materialele cauzei rezultă că, Consiliul Superior al Magistraturii a depus cerere de recuzare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție Tamara Chișca - Doneva și Iurie Bejenaru, invocând existența unor împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea acestora și anume că și-au expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură, precum și faptul că au un interes personal față de rezultatul procedurii administrative.

În acest sens, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de recuzare este bazată pe motivul că judecătorii nominalizați au interes personal direct sau indirect în soluționarea cauzei și că există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea acestora și anume că, Olga Ionașcu a activat într-un complet cu judecătorul Iurie Bejenaru, deținând funcția de grefier în cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, iar în calitate de asistent judiciar în cadrul grefei Curții Supreme de Justiție, a activat mai mulți ani într-un complet cu judecătorul Tamara Chișca – Doneva.

Totodată, magistrații nominalizați au făcut parte din completul de judecată care a adoptat decizia din 01 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție prin care a respins recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva încheierii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2021, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Dan Ivan, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Raportând prevederile legale la circumstanțele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că la etapa actuală, cerere de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca - Doneva urmează a fi respinsă din motiv că judecătorul recuzat nu mai face parte din completul de judecată căruia i-a fost repartizată spre examinare recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii împotriva hotărârii din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, or, prin încheierea din 28 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă declarația de abținere a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, de la examinarea litigiului dedus judecătii pe aceleași temeuri de fapt care au fost menționate în cererea de recuzare depusă de Consiliul Superior al Magistraturii.

Cu referire la capătul de cerere cu privire la recuzarea judecătorului Curții Supreme de Justiție, Iurie Bejenaru, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, raportând motivele de recuzare la prevederile normelor juridice enunțate, a conchis că temeurile de recuzare invocate de Consiliul Superior al Magistraturii sunt nejustificate, neîncadrându-se în prevederile art. 50 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, fapt ce exclude orice dubiu legitim referitor la imparțialitatea judecătorului.

Or, simpla invocare a împrejurărilor, care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului recuzat, fără a le proba, nu poate constitui temei de admitere a cererii de recuzare.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, temeiurile de recuzare a judecătorilor nu pot fi lărgite la inițiativa participanților, precum și nu pot fi tălmăcite de către aceștia, iar limitele impuse de lege urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate nu se încadrează în cele enumerate la art. 49 și 50 din Codul administrativ, care reglementează în mod exhaustiv temeiurile de recuzare a judecătorilor și a inadmisibilității participării judecătorilor la judecarea cauzei și obiectiv nu au fost justificate.

Astfel fiind, la caz circumstanțele invocate de Consiliul Superior al Magistraturii, în susținerea cererii de recuzare, nu demonstrează existența unor prejudecăți sau idei preconcepute a magistraților recuzați, susceptibile de a le afecta imparțialitatea judecătorului, în sensul definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Or, după cum reiterează Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă, imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănueli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile.

Articolul 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar” redactate de Națiunile Unite în 1985, stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințări sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa manieră încât să păstreze prestația postului lor și imparțialitatea și independența sistemului juridic”.

Existența imparțialității, în sensul conferit de art. 6 § 1 CEDO, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constatând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată și, în același timp, pe baza unui test obiectiv al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauză respectivă. În Recomandarea sa nr. R(94) privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor și cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege”.

Pentru motivele expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de recuzare a

judecătorilor Curții Supreme de Justiție Tamara Chișca-Doneva și Iurie Bejenaru depusă de Consiliul Superior al Magistraturii.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) și 230 din Codul administrativ, art. art.50-53 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva și Iurie Bejenaru, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Olga Ionașcu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, terț Ivan Dan cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Nina Vascan

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron